

Posouzení současného stavu provozování VaK města Černošice

Červenec 2011
Město Černošice

Posouzení současného stavu provozování VaK města Černošice

Červenec 2011

Město Černošice

Záznam o vydáních a revizích

Revize	Datum	Autor	Kontrolor	Schvalovatel	Popis
02	28.7.2011	Miroslav Vykydal	Martin Salaj	Jaroslav Glogar	

Tento dokument byl vypracován pro jmenovaný projekt nebo jeho uvedenou část a nemělo by se na něho spoléhat nebo ho užívat k jakémukoliv jinému projektu bez provedení nezávislé kontroly jeho vhodnosti a bez získání předchozího písemného souhlasu od firmy MOTT MACDONALD Praha, spol. s r.o. (dále jen „**Mott MacDonald**“). Mott MacDonald nemůže přijmout zodpovědnost či odpovědnost za důsledky z užití tohoto dokumentu pro jiný účel než ten, pro který byl objednáán. Každá osoba, která použije tento dokument pro jiný účel, souhlasí a bude takovým použitím nebo odkazem zavázána potvrdit dohodu o poskytnutí náhrady škody firmě Mott MacDonald za veškeré ztráty nebo škody z tohoto vyplývající.

Mott MacDonald nepřijímá odpovědnost za tento dokument žádné jiné straně nežli osobě objednatel. Mott MacDonald nepřijímá žádnou odpovědnost za ztráty nebo škodu vzniklé klientovi – ať už smluvních či vyplývajících z obecných ustanovení o náhradě škody - v rozsahu, v jakém je tato zpráva založena na informacích poskytnutých třetími stranami, přičemž závěry na základě těchto informací třetích stran byly použity pro vypracování této zprávy.

Obsah

Kapitola	Název	Strana
1.	Úvod	6
1.1	Základní vymezení cíle _____	6
2.	Popis postupu Auditů dokumentace	7
2.1	Struktura dokumentace vlastníka – vstupní seznam _____	7
2.2	Seznam podkladů, kterých by se měl Audit dokumentace zejména týkat _____	7
2.3	Seznam analyzovaných dokumentů _____	8
2.4	Výsledky a doporučení _____	8
2.5	Situace ve vlastnictví a provozování vodovodu a kanalizace _____	9
2.5.1	Současný stav a rozvoj vodovodů _____	9
2.5.2	Současný stav a rozvoj kanalizace _____	10
2.6	Plán financování obnovy VaK _____	13
2.6.1	Současná verze Plánu financování obnovy VaK a zdroje pro financování _____	13
2.6.2	Doporučení k aktualizaci Plánu financování obnovy VaK _____	14
2.7	Sociálně únosná cena pro vodné a stočné _____	15
2.7.1	Výpočet sociálně únosné ceny vody v ČR _____	15
2.7.2	Sociálně únosná cena města Černošice _____	16
2.7.3	Doporučení k problematice sociálně únosné ceně ve městě Černošice _____	17
2.8	Stav provozní dokumentace _____	17
2.8.1	Provozní řády, specifikace požadavků na údržbu _____	17
2.8.2	Doporučení k úpravě provozních řádů, specifikace požadavků na údržbu _____	17
2.9	Identifikace potřeb Města _____	17
2.9.1	Potřeby s ohledem na rozvoj regionu _____	17
2.9.2	Potřeby vyplývající z legislativy ve vodním hospodářství _____	18
2.9.3	Potřeby z hlediska provozních rizik _____	19
2.9.4	Potřeby z hlediska odběratelů _____	19
2.10	SWOT analýza _____	20
2.11	Identifikace cílů Města _____	21
2.11.1	Definice cílů _____	21
2.12	Stručná charakteristika variant modelů provozování _____	22
2.12.1	Město provozuje samo _____	23
2.12.2	Smíšený model provozování _____	24
2.12.3	Oddílný model provozování _____	25
2.12.4	Vlastnický model (Provozní „obecní“ organizace) _____	26
2.12.5	Model „servisní smlouva“ _____	27
2.13	Vhodné varianty zajištění provozování pro Město _____	28
2.13.1	Kritéria pro hodnocení variant _____	28
2.13.2	Doporučení dalšího postupu _____	28
3.	Závěr, doporučení	29
3.1	Zajištění provozování VaK, vymezení povinností vlastníka a provozovatele _____	29
3.2	Další postup při zajištění provozování VaK _____	29

3.3	Aktualizace Plánu financování obnovy VaK _____	29
3.4	Aktualizace Provozních řádů, specifikace údržby _____	30
3.5	Vytvoření systému výkonových ukazatelů _____	30
3.6	Vytvoření systému monitoringu o provozování VaK _____	30
4.	Seznam příloh	31

1. Úvod

1.1 Základní vymezení cíle

Tento dokument (dále jen „**Zpráva**“) obsahuje posouzení současného stavu provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (dále jen „**VaK**“) ve vlastnictví města Černošice. Zpráva je zpracována výhradně dle podkladů poskytnutých ze strany města Černošice (dále jen „**Město**“) a dále dle podkladů z veřejně dostupných zdrojů. Zpracovatel Zprávy (společnost MOTT MACDONALD Praha spol. s r.o. – dále jen „**Konzultant**“) neprováděl žádná místní šetření skutečného stavu VaK a neprováděl žádná ověření pravdivosti informací obsažených v dostupné dokumentaci.

Úkolem Konzultanta v rámci první části této Zprávy je zpracovat pro Město Černošice due diligence podkladů (dále jen „**Audit dokumentace**“) ve vztahu k vodohospodářské infrastruktuře. Účelem zpracování tohoto Audit dokumentace je získání přehledu o dostupnosti a kvalitě relevantní dokumentace v držení Města jako vlastníka VaK. Cílem Audit dokumentace je shromáždění a posouzení všech dostupných stávajících podkladů týkajících se provozování a správy VaK a následná identifikace možných hrozeb z pohledu neexistujících, nebo neaktuálních či nepřesných dokumentů, jenž jsou vyžadovány platnou legislativou, popřípadě jsou nezbytné pro Město jako vlastníka VaK.

V druhé části Zprávy je úkolem Konzultanta návrh dalšího postupu, jehož dílčí kroky by měli postupně vést k efektivnější a transparentní správě a provozování uvedené vodohospodářské infrastruktury. Tato část se týká provedení identifikace jednotlivých problematických částí v rámci provozování a správy VaK, které bude muset Město řešit v nejbližší době a střednědobém horizontu cca 5ti let.

2. Popis postupu Auditů dokumentace

2.1 Struktura dokumentace vlastníka – vstupní seznam

Na počátku Projektu byl vytvořen Konzultantem dokument „Struktura dokumentace vlastníka – vstupní seznam“, podle kterého by měla s ohledem na skutečnou dokumentaci Města probíhat auditní činnost Konzultanta.

Dokument „Struktura dokumentace vlastníka – vstupní seznam“ neslouží k prohlídce a analýze veškeré dokumentace Města, ale pouze té dokumentace, která má vztah k jeho postavení jako vlastníka VaK, a to zejména vůči relevantním stávajícím či potenciálním provozním vztahům Města a třetích osob.

Dokument „Struktura dokumentace vlastníka – vstupní seznam“ je uveden v Příloze č. 1 k této Zprávě.

2.2 Seznam podkladů, kterých by se měl Audit dokumentace zejména týkat

Seznam podkladů, kterých by se měl Audit dokumentace zejména týkat:

- Aktuální kalkulace vodného a stočného, plus kalkulace za 3 poslední předcházející roky včetně vyúčtování pro MZE;
- Vybrané údaje z majetkové a provozní evidence vodovodu a kanalizace;
- Majetková a provozní evidence vodovodu a kanalizace;
- Plán investičních akcí v rámci vodohospodářské infrastruktury ve výhledu 5/10 ti let (včetně informací o počtu nových přípojek a připojených obyvatel);
- Územní plán;
- Provozní řády (kanalizace, vodovod, ČOV a/nebo ÚV);
- Kanalizační řády;
- Povolení k nakládání s vodami (odběr vody pro výrobu vody pitné, vypouštění odpadních vod);
- Existující smlouvy apod. vztahující se k vodohospodářskému majetku, který má být provozován (např. „provozní“ smlouva, Dohoda vlastníků provozně souvisejících vodovodů/kanalizací o dodávkách vody/o odvádění a čištění odpadní vody a souvisejících vzájemných právech a povinnostech);
- Kompletní aktuální údaje o vodoměrech (seznam vodoměrů s datem výměny (instalace) a DN potrubí) a odběratelích;
- Dokumentace pro územní řízení k modernizaci ČOV (případně dalších plánovaných staveb);
- Soupis pozemků a staveb k pronájmu zapsaných do katastru nemovitostí;
- Plán financování Obnovy vodovodů a kanalizací Vlastníka;
- Vzor Smlouvy s Odběrateli;
- Generel (nebo jiné studie ke kanalizaci či vodovodu) – pokud někdy existoval/y;
- Inventurní soupis Majetku dle interní evidence Vlastníka (ideálně s datem pořízení Majetku);
- Kolaudační rozhodnutí na vodohospodářské stavby (ideálně včetně výkresové dokumentace skutečného provedení);
- Přehled provedených (podstatných) rekonstrukcí a modernizací, popř. výstavby nových částí vodovodů a kanalizací za posledních 5 let;
- Dokumentaci (veškerou dostupnou bez ohledu na datum vzniku) k již existujícím VaK včetně ČOV z minulosti (zejména dokumentaci k územnímu řízení, k stavebnímu povolení, územní rozhodnutí, stavební povolení, kolaudační rozhodnutí, vodoprávní povolení);
- Rozhodnutí orgánů veřejné správy ve vztahu k vodovodům a kanalizacím;
- Návodů k obsluze a údržbě jednotlivých zařízení;
- Revizní zprávy;
- Seznam provedených oprav havárií na vodovodu/kanalizaci v jednotlivých letech za poslední 3 roky.

2.3 Seznam analyzovaných dokumentů

„Seznam analyzovaných dokumentů“ vznikl na základě dokladů dodaných Městem Černošice, tj. jsou v něm obsaženy pouze ty dokumenty, které Město Černošice poskytlo Konzultantovi.

Tento dokument „Seznam analyzovaných dokumentů“ obsahuje tyto položky:

- „Pořadové číslo“ – označení kategorie dokumentace dle „Struktury dokumentace vlastníka – vstupní seznam“ a vlastní pořadové číslo příslušného dokumentu v číselné řadě;
- „Název dokumentu“ – název či stručný titulěk dokumentu;
- „Vydal“ – označení osoby, která dokument vypracovala, je-li známa;
- „Rok, měsíc, den vydání“ – rok, měsíc, den, kdy byl dokument vypracován;
- „Originál/Kopie/Elektronicky“ – označení způsobu, jakým získal Konzultant tento dokument k analýze;
- „Nomenklatura dokumentace“ – identifikátor kategorie dokumentace dle dokumentu „Struktura dokumentace vlastníka – vstupní seznam“;
- „Dostupnost“ – konstatování, že dokument byl dán Konzultantovi k dispozici;
- „Úplnost“ – konstatování, zdali dokument je či není úplný ve stavu, v jakém byl dán Konzultantovi k dispozici;
- „Platnost“ – hodnocení, zdali je dokument platný či nikoliv;
- „Platnost do“ – v případě, že je platnost dokumentu omezena, je obsažena informace, do kdy je dokument platný;
- „Umístění“ – jméno souboru nebo složky, kde je dokument umístěn;
- „Poznámka“ – poznámka k obsahu dokumentu, zda se jedná o kopii nebo originál;
- „Poskytnuto dne“ – datum, kdy byl dokument zpřístupněn Konzultantovi.

Dokument „Seznam analyzovaných dokumentů“ je uveden v Příloze č. 2 k této Zprávě.

2.4 Výsledky a doporučení

K dále uvedeným výsledkům Auditů dokumentace je potřeba přistupovat s vědomím, že Konzultant vycházel při posouzení pouze z dokumentů předaných Městem. V některých případech je tedy možné, že posouzení poukazuje na nebezpečí spojené s absencí dokumentu, jenž má ve skutečnosti Město k dispozici, a pouze nebyl předán Konzultantovi.

Z Auditů dokumentace vyplynulo, že Město má k dispozici řadu dokumentů se vztahem k vodovodům a kanalizacím (dále jen **VaK**). Zejména se jedná o dokumenty ve spojení se správou a plánovaným rozvojem VaK. Určitým nedostatkem je nedostatek informací o podmínkách, na které jsou navázány čerpané dotace.

U dokumentů souvisejících s provozováním má Město k dispozici všechny provozní řády, VUME a VUPE od MZe, kalkulace, Opis osazených VDM dle stat. a cejchu atd.. Řada z těchto dokumentů předaných Konzultantovi jsou ale výstupy informačních systémů (např. Opis osazených VDM dle stat. a cejchu, VUME, VUPE). V rámci auditu nebylo zjištěno, zda má Město k dispozici přímo daný informační systém, resp. vlastní alespoň licenci na data v něm obsažená. Město si musí smluvně zajistit přístup a trvalé licence k využívání všech dat, které dnes shromažďuje a zpracovává společnost Aquaconsult, spol. s r.o., která fakticky plně provozuje VaK v Černošicích (dále jen **Stávající „Provozovatel“**). Tak bude moci Město zajistit dlouhodobou správu a provozování VaK bez ohledu na to, kdo bude fakticky VaK provozovat. Významným nedostatkem je, že Město nemá k dispozici smlouvy s odběrateli. Město musí mít tyto smlouvy k dispozici, a také musí mít přístup i k jiným informacím Stávajícího „Provozovatele“ jenž souvisí s odběrateli (vyjádření, reklamace apod.).

Dalším slabým místem je absence částí Provozní evidence (Záznamy o zdrojích povrchových a podzemních vod, Výkresová dokumentace VaK, Nákladové listy, Plány kontrol jakosti vod v průběhu výroby pitné vody, Plán kontrol míry znečištění odpadních vod, Provozní deníky). Lze odůvodněně předpokládat, že tyto dokumenty má k dispozici Stávající „Provozovatel“. Opět je třeba, aby Město mělo smluvně zajištěný přístup a licenční práva k těmto dokumentům a Stávající „Provozovatel“ měl jednoznačně povinnost je pro Město vést. Nedostatek provozních informací by mohlo velmi ztížit práci případnému novému provozovateli, nebo samotnému Městu, pokud by chtělo VaK provozovat samo. S tím souvisí i potřeba zajistit dostatek informací o údržbě jednotlivých zařízení a návodům k jejich obsluze. Město je dle sdělení jeho zástupců v současné době Stávajícím „Provozovatelem“ o provozních skutečnostech průběžně informováno.

Z pohledu platnosti je nyní problémem povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových, které platí jen do 31.12.2011.

K výše uvedeným zjištěním lze doporučit, aby Město dále jednalo se Stávajícím „Provozovatelem“, zjistilo jak je na tom s chybějícími dokumenty, kdo vlastní licenci a případně podmínky, za kterých je provozovatel ochoten podklady zpřístupnit a následně si dokumenty zajistilo.

2.5 Situace ve vlastnictví a provozování vodovodu a kanalizace

2.5.1 Současný stav a rozvoj vodovodů

2.5.1.1 Popis stavu vodovodů dle PRVK Středočeského kraje

Následující text je uveden v dokumentu Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Středočeského kraje (dále jen „PRVK“).

Město Černošice je v současné době ze 65 % zásobeno pitnou vodou z vodovodu pro veřejnou potřebu. Současně je z tohoto vodovodu zásobeno 28 % obyvatel přechodně bydlících. Ostatní obyvatelé využívají ke svému zásobení soukromé zdroje. Kvalita vody ve studních není sledována. Množství vody ve studních je dostačující. Město je připojeno na Poberounský vodovod. Přívod vody do obce je zajišťován přivaděčem DN 200 s kapacitou 15 l/s z vdj. Radotín - Třebotov $1 \times 150 \text{ m}^3$ (282,00/277,00 m n.m.) přes síť v Radotíně. Současně s přívodem vody z pražského vodovodu jsou využívány místní zdroje. Místními zdroji jsou vrt HV4 s vydatností 1,5 l/s, studna u ČS s vydatností 4 l/s a prameniště Staňkovka se zářezy s vydatností 0,2 l/s. Prameniště Staňkovka není v současné době využíváno. Voda z Radotína, z vrtu a ze studny se dopravuje pomocí ČS Černošice ($Q = 8-23 \text{ l/s}$, $H = 80 \text{ m}$) do vdj. Vráž $1 \times 2000 \text{ m}^3$ (max. hl. 271,85 m n.m.) s AT stanicí. Z vodojemu je část spotřebiště zásobena gravitačně a část přes AT stanicí.

Oblast Horka je zásobena ze dvou starých vodojemů. Do vdj. Kosina I. $1 \times 120 \text{ m}^3$ (max. hl. 274,25 m n.m.) se čerpá samostatným čerpadlem z ČS Černošice, do vdj. Kosina II. $1 \times 80 \text{ m}^3$ (max. hl. 304,70 m n.m.) je přečerpávána voda z vdj. Kosina I. Spotřebiště Horka je rozděleno do dvou tlakových pásem: I. tlakové pásmo (205 - 250 m n.m.) je zásobeno z vdj. Kosina I. $1 \times 120 \text{ m}^3$ (max. hl. 274,25 m n.m.) a z vdj. Vráž $1 \times 2000 \text{ m}^3$ (max. hl. 271,85 m n.m.), II. tlakové pásmo (250 - 286 m n.m.) je zásobeno z vdj. Kosina II. $1 \times 80 \text{ m}^3$ (max. hl. 304,70 m n.m.).

V dokumentu PRVK je uvedeno také závěrečné hodnocení systému zásobení pitnou vodou:

Systém zásobení města Černošice se nebude v budoucnosti měnit.

2.5.1.2 Popisu rozvoje vodovodů dle PRVK Středočeského kraje

V dokumentu PRVK Středočeského kraje je uvedeno:

Doporučujeme prověření skutečného stavu vodovodní sítě v obci a její případnou rekonstrukci. Vodovodní síť se bude rozšiřovat ve stávající zástavbě a v závislosti na budoucí výstavbě.

Dle dostupných informací se nepředpokládá žádný konkrétně vymezený rozvoj místní rozvodné vodovodní sítě v Černošicích.

Předpokládá se však rozvoj kapacity zdrojů pitné vody – výstavba nového přivaděče pitné vody s ohledem na v roce 2010 uzavřenou smlouvu o realizaci propojení řadů Radotín (samostatný přivaděč vodovodu do Černošic) a smlouvou o dílo na zhotovení tohoto přivaděče (termín dokončení 15.12.2011, délka nového řadu cca 550 m).

2.5.1.3 Doporučení k popisu stavu vodovodů dle PRVK Středočeského kraje

Doporučujeme zvážit aktualizaci textu popisující stav vodovodů dle PRVK Středočeského kraje zejména s ohledem na v roce 2010 uzavřenou smlouvu o realizaci propojení řadů Radotín (samostatný přivaděč vodovodu do Černošic). Dále by bylo vhodné aktualizovat text s ohledem na plán financování obnovy vodovodů.

2.5.2 Současný stav a rozvoj kanalizace

2.5.2.1 Popis stavu kanalizací dle PRVK Středočeského kraje

V PRVK Středočeského kraje je uveden následující popis stavu kanalizace a ČOV, který může mít zásadní vliv na posuzování žádosti o dotace ze zdrojů ministerstva zemědělství nebo OPŽP.

Město Černošice má částečně vybudovaný systém splaškové kanalizační sítě. Část kanalizace byla vybudovaná z kameninových trub DN 200 až DN 400 v délce cca 17,19 km a z plastových trub DN 300 v délce cca 18,68 km. Součástí kanalizační sítě jsou dvě čerpací stanice s výtlačnými řady z PE trub DN 100 v celkové délce cca 1,2 km. Část lokality Dolní Mokropsy je odkanalizována tlakovou kanalizací z PE trub DN 50 až DN 100 v délce 2,16 km. Celková délka kanalizace je cca 39,23 km. Na kanalizaci je napojeno cca 70 % trvale a 30 % přechodně bydlících obyvatel obce. Touto kanalizační sítí jsou přiváděny odpadní vody na stávající čistírnu odpadních vod Černošice. Jedná se o mechanicko-biologickou čistírnu odpadních vod s kapacitou 1518 m³/den a BSK5 450 kg/den. Mechanický stupeň zahrnuje hrubé strojně stírané česle (rozteč česlic 40 mm), lapák šterku a písku, dešťový odlehčovač a strojně stírané česle s roztečí česlic 3 mm. Z mechanického stupně jsou předčištěné odpadní vody čerpány čerpací stanicí (2 ks čerpadel Q = 18,3 l/s) na biologický stupeň. Biologický stupeň je tvořen biologickým reaktorem MČK 630, rozděleným na nitrifikační (V = 708,1 m³), denitrifikační (V = 479,4 m³) a dosazovací (V = 124,3 m³) část. Nitrifikační část je provzdušňována jemnobublinnou aerací elementy Kubíček ATE 65. Denitrifikace je míchána dvěma ponornými míchadly. Kalové hospodářství tvoří akumuláční jímka (V = 150 m³) a sítupásový lis KAPLAN KCZ 800/S s dávkováním flokulantu. Vyčištěná odpadní voda je z ČOV vedena přes Thomsonův měrný přepad s ultrazvukovou sondou do Berounky. Ve městě je dvacet domovních mikročistíren, na kterých je čištěno 1,5 % odpadních vod od trvale bydlících obyvatel. Zbytek splaškových vod od trvale bydlících (28,5 %) a přechodně bydlících obyvatel (70 %) se je zachycován v bezodtokých jímkách vyvážených na místní ČOV Černošice.

Zásadní je ovšem závěr k úrovni ČOV, který nemůže být podkladem pro získání dotace na modernizaci ČOV.

Stávající technologie čištění a kapacitní parametry čistírny jsou vyhovující i po celé sledované období.

Tento závěr také neodpovídá skutečnosti, že na žádost města Černošice bylo upraveno povolení na vypouštění odpadních vod. V rozhodnutí se výslovně uvádí nutnost realizovat další investice na ČOV.

Důvodem žádosti o nové povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových z ČOV Černošice se zmírněním limitů pro ukazatele $N-NH_4$ a N_{celk} je nedostačující denitrifikace na ČOV vzhledem k nárůstu počtu připojených obyvatel. Jelikož na ČOV není vybudován lapák písku, dostává se do denitrifikační nádrže velké množství písku, který zmenšuje její objem. Na rozšíření ČOV Černošice se v současné době zpracovává projektová dokumentace s termínem realizace v roce 2010 – 2011.

Současně pro možné získání dotace z OPŽP je rozhodující hodnocení stavu aglomerace Černošice. Toto hodnocení je obsahem dokumentu zpracovaného ministerstvem zemědělství (s roční aktualizací). Zde je aglomerace Černošice vyhodnocena jako aglomerace s ČOV splňující požadavky vyplývající ze Směrnice Rady č. 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod. Toto hodnocení vylučuje možnost získání dotace na rekonstrukci (modernizaci) ČOV z OPŽP. Nelze vyloučit, že národní požadavky na kvalitu vypouštěných odpadních vod jsou vyšší (náročnější) než evropské limity, což je vyvoláno nutností zlepšovat stav vod ve vodních tocích ČR (jedná se o obvyklý jev v ČR).

2.5.2.2 Popis rozvoje kanalizace dle PRVK Středočeského kraje

Dostavba kanalizační sítě je v dokumentu PRVK Středočeského kraje konkrétně specifikována:

Ve městě Černošice, které se nachází částečně v PHO IIb. stupně (místní zdroj) a okrajově v CHKO Český kras, je uvažováno s dostavbou kanalizační sítě. Gravitační část dostavované kanalizační sítě bude vybudována z kameninových nebo plastových kanalizačních trub DN 250 a DN 300 v délce cca 5 km, tlaková kanalizace z PE trub DN 50 v délce 3 km. Součástí kanalizační sítě budou dvě čerpací stanice – ČS 3 ($Q = 4,5$ l/s, $H = 30$ m) a ČS 4 ($Q = 1$ l/s, $H = 30$ m) s výtlačnými řady z PE trub DN 80 a DN 125 v celkové délce cca 2 km. Celková délka dostavby je 10 km. Po dokončení dostavby bude odkanalizováno 100 % trvale bydlících obyvatel a 50 % rekreantů.

PRVK Středočeského kraje klade důraz na zahájení obnovy kanalizační sítě:

S ohledem na stáří kanalizace a použité trubní materiály doporučujeme v této lokalitě postupnou rekonstrukci stávající kanalizační sítě. Předpokládaný začátek této rekonstrukce je v letech 2015 až 2020. Časový harmonogram rekonstrukce kanalizační sítě uvažuje s kompletním dokončením nejpozději do r. 2050.

Dostavba kanalizační sítě je také indikována v hodnocení aglomerací v rámci dokumentu zpracovaného ministerstvem zemědělství (s roční aktualizací). Zde se pro aglomeraci Černošice uvádí, že aglomerace je sice vyřešená, ale je připravována dostavba kanalizační sítě. Je zde ovšem uvedeno, že napojení obyvatel na kanalizaci je 99,7%, což vylučuje možnost získání dotace na dostavbu kanalizace z OPŽP (obvykle jsou podporovány aglomerace s napojením obyvatel pod hranicí 80%).

2.5.2.3 Doporučení k popisu stavu kanalizací dle PRVK Středočeského kraje

Doporučujeme zvážit aktualizaci textu v PRVK Středočeského kraje s ohledem na připravovanou (a patrně neodkladnou) modernizaci ČOV.

2.6 Plán financování obnovy VaK

2.6.1 Současná verze Plánu financování obnovy VaK a zdroje pro financování

Tabulka 2.1: Plán financování obnovy

Poř. č.	Majetek podle skupin pro vybrané údaje majetkové evidence	Hodnota majetku jako součet aktuálních pořizovacích cen uvedených ve vybraných údajích majetkové evidence (v mil. Kč na 2 desetinná místa)	Vyhodnocení stavu majetku vyjádřené v % opotřebení	Délka potrubí v roce schválení plánu v km	Finanční prostředky na obnovu vodovodů a kanalizací					
					Podle seznamu jmenovitých akcí v mil. Kč na 2 desetinná místa					
					2009	2010	2011	2012	2013	2014-2018
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2/1	Vodovody: přiváděcí řad z Prahy	4.34	19%	1.97	0.07	0.07	0.07	0.07	0.07	0.35
3/1										
2/2	Vodovody: přiváděcí řady + rozvodná vodovodní síť	254.50	25%	62.08	4.21	4.21	4.21	4.21	4.21	21.05
3/2										
2/3	Kopaná studna	0.12	62%		0.007	0.007	0.007	0.007	0.007	0.040
3/3										
4	Vrt HV4	0.07	62%		0.004	0.004	0.004	0.004	0.004	0.020
5										
6	Kanalizace: přiváděcí stoky + stoková síť	369.05	32%	53.21	6.02	6.02	6.02	6.02	6.02	30.10
7										
8	Čistírna odpadních vod	62.37	15%		1.83	1.83	1.83	1.83	1.83	9.15
9										
10	Vodovody celkem				4.29	4.29	4.29	4.29	4.29	21.45
11	Kanalizace celkem				7.85	7.85	7.85	7.85	7.85	39.25
12	CELKEM				12.14	12.14	12.14	12.14	12.14	60.70

Legenda:

 Finanční prostředky **vlastní** - jedná se o finanční zdroje získané z vodného a stočného

 Finanční prostředky **ostatní** - jedná se o všechny jiné než vlastní (např. dotace, zdroje z příjmu obcí, úvěry atd.)

Tabulka 2.2: Přehled finančních zdrojů z vodného a stočného v letech 2008 až 2011 z kalkulací vodného a stočného

	Voda pitná				Voda odpadní			
	2008	2009	2010	2011 (kalkulace)	2008	2009	2010	2011 (kalkulace)
Odpisy a prostředky obnovy infrastrukturního majetku (mil.Kč)	1.535	3.360	3.247	3.345	2.628	3.392	2.145	4.676
Nájem infrastrukturního majetku (mil.Kč)	0.013	0.000	0.013	0.013	0.000	0.000	0.000	0.000

Z výše uvedeného vyplývá, že existuje podstatný rozdíl mezi potřebou financování obnovy (cca 12 mil. Kč) a dostupnými zdroji (cca 7,3 mil. Kč v roce 2011) v rámci vodného a stočného. Tento rozpor je nutné řešit v rámci aktualizace Plánu financování obnovy VaK.

2.6.2 Doporučení k aktualizaci Plánu financování obnovy VaK

Pokud nemá být Plán financování obnovy VaK jen formálním dokumentem, je vhodné zvážit jeho zásadní přepracování. Je třeba rozhodnout, zda bude obnova VaK trvale kofinancována z rozpočtu Města (a v jaké výši) nebo bude obnova VaK závislá výhradně na ceně pro vodné a stočné. Potom bude nutné stanovit kritéria pro výběr konkrétních akcí obnovy s ohledem na reálně dostupné finanční zdroje.

2.7 Sociálně únosná cena pro vodné a stočné

2.7.1 Výpočet sociálně únosné ceny vody v ČR

Výpočet sociálně únosné ceny byl stanoven v ČR v rámci tzv. finanční analýzy pro výpočet míry podpory z fondů Evropské unie pro investice v oboru vodovodů a kanalizací. Metodika výpočtu byla v ČR používána v programovacím období 2004–2006 a je součástí pravidel Operačního programu Životní prostředí v období 2007–2013.

Základní úvaha je založena na předpokladu, že je sociálně únosné vynaložit za služby vodovodů a kanalizací 2% z tzv. průměrného čistého příjmu domácností (průměr za ČR za měsíc na jednu osobu v domácnosti). Čistý příjem domácností dlouhodobě sleduje (a výsledky publikuje) Český statistický úřad, podobně jsou dostupné také informace o ročních příjmech domácností dle jednotlivých krajů.

Tabulka 2.3: Vývoj průměrných měsíčních čistých peněžních příjmů domácností zpravodajského souboru statistiky rodinných účtů podle typu domácností za 1.-4. čtvrtletí daného roku v Kč, a také meziroční nárůsty v %.

Rok	Měsíční čisté peněžní příjmy domácností (Kč)	Meziroční nárůst měsíčních čistých peněžních příjmů domácností (%)
2004	8 491	
2005	9 020	6,2%
2006	9 713	7,7%
2007	10 482	7,9%
2008	11 453	9,3%
2009	11 862	3,6%
2010	12 120	2,2%
2011	*12 362	*2,0%

Zdroj: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/3005-10>

* údaj získán interpolací údajů z předchozích let

Průměrnou hodnotu v rámci celé ČR čistého měsíčního příjmu jedné osoby domácnosti převedeme na „místní“ úroveň pomocí indexu ročního příjmu domácností podle krajů (většina krajů má nižší příjem domácností než je průměr celé ČR).

Dvě procenta z průměrného čistého měsíčního příjmu jedné osoby domácnosti (upravený na krajskou úroveň) potom jen podělíme objemem vody fakturované a získáme cenu sociálně únosnou.

Pro stanovení orientační hodnoty sociálně únosné ceny je uvažována hodnota spotřeby 100 litrů na osobu a den, což je hranice určená metodikou Světové zdravotnické organizace pro zajištění bezrizikové hygienické situace obyvatelstva.

2.7.2 Sociálně únosná cena města Černošice

Pro určení hodnoty sociálně únosné ceny byly použité dostupné hodnoty z www stránek Českého statistického úřadu.

Dosud neuveřejněné hodnoty byly nahrazeny odborným odhadem, jedná se o roční příjmy domácností podle krajů za rok 2009 a 2010 (byla ponechána poslední uveřejněná hodnota z r. 2008), průměrný měsíční čistý příjem za rok 2011 (byla zvolena hodnota z r. 2010 zvýšená o 2 %, což odpovídá nárůstu z r. 2009 na r. 2010). Výsledky jsou přehledně zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 2.4: Sociálně únosná cena – výsledky

Rok	Skutečná cena za vodné a stočné včetně DPH (Kč/m ³)	Měsíční čistý peněžní příjem domácností (Kč)	Roční čistý peněžní příjem domácností – Středočeský kraj (Kč)	Index ročního příjmu domácností podle krajů (-)	Průměrný čistý měsíční příjem za osobu a měsíc - Středočeský kraj (Kč)	Maximální sociálně přijatelná výše výdajů za vodohospodářské služby (2% příjmů) (Kč/měsíc)	Sociálně únosná cena za vodné a stočné včetně DPH (standardní spotřeba 100 l/os/den) (Kč/m ³)	Skutečná cena za vodné a stočné včetně DPH jako % soc. únosné ceny (standardní spotřeba 100 l/os/den)
2011	77,26	12 362*	152 957**	1,11	13 758	275,16	91,72	84,2%

* údaj získán interpolací údajů z předchozích let

** údaj nebyl dosud publikován, převzata hodnota z předchozího roku

Z uvedených výsledků plyne, že skutečná cena pro vodné a stočné v Černošicích v r. 2011 od 1.5. při uvažované spotřebě 100 l/osobu/den, je na úrovni 84,2 % sociálně únosné ceny (tj. 15,8 % pod touto hranicí). Pokud však vezmeme v úvahu skutečnou spotřebu v Černošicích v roce 2010, která je dle kalkulace vodného a stočného (262 257 m³ objem vody pitné fakturované) a počtu napojených obyvatel uvedených ve vybraných údajích majetkové evidence za rok 2010 (počet zásobených obyvatel = 5 740) na úrovni 125 l/osobu/den, jsou skutečné náklady na vodné a stočné domácností již na hranici sociální únosnosti, ale na druhou stranu je tu prostor pro šetření s vodou. Cena za vodné a stočné v Černošicích je sice vyšší než průměrná v ČR, ale není nijak neobvyklá u města této velikosti.

2.7.3 Doporučení k problematice sociálně únosné ceně ve městě Černošice

I když hodnota sociálně únosné ceny je pouze indikativní veličinou (neexistuje žádný legislativní „zákaz“ určit skutečnou cenu nad úrovní sociálně únosné ceny), je vhodné na ní brát zřetel. Z uvedených výsledků je zřejmé, že v nejbližší době nelze počítat s příliš velkým zvýšením příjmů z vodného a stočného od stávajících odběratelů. Prostor pro zdražení je malý a lze také předpokládat snížení spotřeby vody v domácnostech v souvislosti se zvyšování její ceny (průměrná spotřeba vody v domácnostech v ČR v roce 2010 byla 89,5 l/os/den). Pro lepší představu o hodnotě tohoto potenciálního zdroje příjmů v nejbližších letech včetně a zhodnocení dopadu uvažovaného zvýšení DPH lze doporučit vyhodnotit tuto problematiku v podrobnější studii. Tyto informace jsou důležité pro Město zejména při určování výše prostředků na obnovu a investice, ale i ve vztahu k zajištění přijatelnosti ceny vodného a stočného v budoucích letech pro odběratele.

2.8 Stav provozní dokumentace

2.8.1 Provozní řády, specifikace požadavků na údržbu

Provozní řád ČOV a provozní řád vodovodu jsou na obvyklé úrovni, která je v rámci ČR. Splňují vyžadované formální náležitosti, obsahují i částečný popis údržby. Neposkytují však pro Město jako vlastníka VaK jednoznačný a měřitelný popis jednotlivých činností v oblasti údržby, která je prioritní pro udržení provozuschopnosti a životnosti VaK a snižuje riziko předčasné obnovy. Není zpracován provozní řád kanalizace, který by závazně vymezil především rozsah údržby kanalizace. Vhodnou metodikou pro vytvoření provozního řádu kanalizace je zejména TNV 75 6911, kde se, mimo jiné, uvádí:

Pokyny pro provozování se vypracují podle složitosti stokové sítě a obsahují zejména: ... b) základní postupy provozních činností zvláště při: ... proplachování a čištění stok, včetně pokynů pro zdroje proplachovací vody, způsobu a podmínek zneškodňování vytěženého materiálu; provádění běžných oprav při omezení funkce stokové sítě; sledování (prohlídkách) technického stavu stokové sítě a záznamech (obvykle v elektronické podobě) o zjištěných nálezech v příslušných kódech podle ČSN EN 13508-1.-2 ... f) způsobu vedení provozního deníku, provozních záznamů a knihy revizí, změn a oprav v přehledném a čitelném uspořádání.

2.8.2 Doporučení k úpravě provozních řádů, specifikace požadavků na údržbu

Aktualizace existujících provozních řádů a vypracování provozního řádu kanalizace by bylo vhodné zaměřit především na systematický popis rozsahu údržby. Tak by bylo možné následně měřit úroveň provozování VaK (a to bez ohledu na zvolený model provozování VaK). Současně by bylo vhodné v rámci provozních řádů také vymezit rozsah informací poskytovaných v přehledné formě vlastníkově VaK (nejméně jedenkrát za rok).

2.9 Identifikace potřeb Města

2.9.1 Potřeby s ohledem na rozvoj regionu

Jedná se především o zajištění dostatečné kapacity zdrojů pitné vody s ohledem na předpokládaný rozvoj Města, stabilizaci tlakových poměrů ve vodovodní síti. Perspektivní řešení kapacity a technologické úrovně čistírny odpadních vod.

2.9.2 Potřeby vyplývající z legislativy ve vodním hospodářství

Zásadní pro koncepční rozhodování je vývoj zejména v oblasti „plánování“ v rámci povodí. Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost a je tvořeno Plánem hlavních povodí České republiky a plány oblastí povodí, včetně programů opatření. Plánování v oblasti vod se provádí v rámci hydrologických povodí a má v České republice dlouhou tradici. Základním koncepčním dokumentem vodního hospodářství byl Státní vodohospodářský plán z roku 1953 a navazující Směrný vodohospodářský plán z roku 1975. Významným přelomem ve vodním hospodářství bylo přijetí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky. Tímto předpisem Evropská unie zahájila náročný proces sjednocení přístupů v ochraně vod a vodních ekosystémů, při současné podpoře udržitelného užívání vod s přispěním ke zmírnění následků záplav a suchých období. Zásady plánování v oblasti vod podle Rámcové směrnice o vodách byly zavedeny do právního řádu České republiky zákonem o vodách. Účelem plánování v oblasti vod je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy: a) ochrany vod jako složky životního prostředí, b) ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod, c) trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Plány oblastí povodí, včetně příslušných programů opatření, jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování, územní rozhodování, vodoprávní rozhodování a pro povolování staveb. Závazné části plánu oblasti povodí pro správní obvod kraje vydá rada kraje nařízením.

Obrázek 2.1: Povodí Berounky (výřez)

Zdroj: Plán oblasti povodí Berounky

Hlavním nástrojem k dosažení cílů uvedených v plánech oblastí povodí jsou programy opatření. Tyto programy opatření stanoví časový plán jejich uskutečnění a strategii jejich financování. Opatření přijatá v programu opatření je nutno uskutečnit do 3 let od schválení plánů oblastí povodí. Programy opatření definují buď konkrétní opatření, jež jsou technicky a finančně uskutečnitelná k roku 2012 nebo odkazují na obecná opatření, která řeší vytipovanou část vymezené lokality, kde je identifikován problém. Tato obecná

opatření vyplývají z legislativy přijaté na národní úrovni a pokrývající celé území státu. V případech, kdy je to účelné, jsou přijata opatření uplatněná pro všechny oblasti povodí.

Proto je nutné sledovat zejména formulaci návrhů programu opatření ve vztahu k městu Černošice. V současném programu opatření je uvedena dostavba kanalizační sítě. V rámci přípravy návrhu programu opatření pro další období je nutné věnovat zvýšenou pozornost požadavkům na kvalitu vypouštěných odpadních vod a to ve vztahu k aglomeraci Černošice. Její poloha na konci povodí Berounky je významná z hlediska udržení (popř. zlepšení) stavu vod v navazujícím povodí.

2.9.3 Potřeby z hlediska provozních rizik

Obecně lze definovat jako základní potřebu v oblasti provozování „zajištění plynulé a bezpečné provozuschopnosti“ kanalizací. Jedná se o základní povinnost vlastníka kanalizace stanovenou v zákoně č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích) (dále jen **ZoVaK**). Jde především o následující „technicko-provozní“ potřeby:

- zajišťovat kontinuální zásobování pitnou vodou a odvádění odpadních vod z příslušného území Města;
- trvale zajišťovat dostatečné čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do vod povrchových;
- zajistit trvalou udržitelnost zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod za sociálně únosné ceny pro koncové uživatele (odběratele); a
- vytvořit systém měření a indikace skutečného provádění standardů preventivní údržby a oprav včetně pravidel pro jejich monitoring a sankce.

Ve vztahu k postavení Města jako municipálního vlastníka VaK bez odpovídajícího dostačujícího odborného provozního zázemí je specifickou potřebou přenos provozních rizik na jiný subjekt (ať už na jednoho provozovatele, nebo řadu dílčích dodavatelů služeb). S ohledem na vývoj legislativních požadavků na úroveň čištění městských odpadních vod se zvyšují také rizika spočívající v jejich porušování. Minimalizace těchto rizik vyžaduje (mimo jiné) přiměřený lidský potenciál na vysoké odborné úrovni, včetně využívání služeb externích expertů při řešení mimořádných situací.

2.9.4 Potřeby z hlediska odběratelů

Základní potřebou Města v obecné rovině ve vztahu k zákazníkům je zajištění ochrany zdraví člověka a životního prostředí v souvislosti s odváděním a čištěním odpadních vod. Nezbytným prvkem této služby je dosažení plynulosti služby (s minimální dobou přerušení) a to v situaci, kdy neexistuje reálné trvalé „nouzové“ náhradní technické řešení dosažitelné v přiměřené (velmi krátké) době. Současně Město musí respektovat sociálně únosný rozměr ceny za vodohospodářské služby ve vztahu k zákazníkům ze sektoru obyvatelstvo. Dále je nutná řádná informovanost a komunikace s odběrateli vodohospodářských služeb jako individuálními zákazníky, jakož i veřejností jako celku. Jedná se např. o:

- kvalitní informovanost a komunikace s odběrateli při zřizování nové vodovodní a kanalizační přípojky, změnách formy a časové frekvence úhrady vodného a stočného (záloh);
- nepřetržitou možnost hlášení poruch;
- dostupnost informací na internetu (kalkulace ceny pro stočné, aktuální informace o haváriích či poruchách, oznámení o plánovaných opravách, atd.);
- provoz zákaznické telefonické linky; a
- profesionalita, odbornost a ochota pověřeného zástupce vlastníka/provozovatele.

Výše uvedené spektrum služeb je v současnosti považováno v podmínkách České republiky v řadě lokalit za standardní.

Při definování požadavků na vývoj, budoucí rozsah, úroveň a povahu služeb poskytovaných zákazníkům provozovatelem vodohospodářské infrastruktury je nezbytné respektovat zejména dynamický vývoj v oblasti informačních technologií, což v budoucnosti umožní odběratelům (zákazníkům) vodohospodářských služeb běžné řešení nastalých situací, tzv. „na dálku“. Tímto dojde ke zvýšení komfortu při vyřizování individuálních záležitostí, snížení časové náročnosti vyřizování individuálních záležitostí a následně i k růstu spokojenosti odběratelů (zákazníků). V současné době se v této oblasti již zavádějí zákaznické služby jako např. elektronické vyúčtování poskytnutých služeb, včetně elektronického zasílání faktur a informování o výjimečných událostech prostřednictvím internetových stránek. Jedná se o postupný proces s ohledem na přiměřenost zvyšování provozních nákladů a také s ohledem na „vybavenost a „počítačovou gramotnost“ na straně zákazníků.

2.10 SWOT analýza

Silné stránky

- Přiměřené zkušenosti Města s komunikací se Stávajícím „Provozovatelem“ VaK (AQUACONSULT, spol. s r.o. v rámci existující smlouvy o odborné a technické pomoci a o dílo).
- Dostatečné zkušenosti na straně Města s organizací výběru zhotovitele pro stavební práce v rámci již realizovaných projektů z jiných oblastí.
- Využití zkušeností Města s řízením investičních projektů v etapě výstavby a zkušebního provozu z jiných oblastí.
- Zkušenosti s využíváním externích expertních dodavatelů zejména z oblasti projektování a řízení investic z jiných oblastí.
- Relativně stabilizovaná současná poptávka po vodohospodářských službách v Městě.
- Nezávislost na jiných vodohospodářských subjektech (svazků obcí, obchodních společností – akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným) vlastnického typu v ČR, což vytváří předpoklady větší akceschopnosti Města.
- Standardní úroveň zákaznických služeb poskytovaná Stávajícím „Provozovatelem“.

Slabé stránky

- Nedostatek finančních zdrojů pro zajištění okamžité plné samofinancovatelnosti obnovy VaK Města z vnitřních zdrojů (z ceny pro vodné a stočné) bez dotací z municipálních rozpočtů.
- Poměrně vysoká úroveň cen pro vodné a stočné ve Městě než je sociálně únosný tarif. Malý až žádný prostor pro růst.
- V současné době na straně Města není zaměstnanec, který má delší zkušenosti s VaK ve Městě a má v náplni práce správu VaK, s tím jsou spojené nedostatečné praktické zkušenosti s provozováním VaK bez „provozovatele“.
- Nezkušenost a nedostatečné personální zdroje pro úplně samostatné provozování na straně Města (zejména v technologické části).
- Nezbytnost investic do kanalizace v souvislosti se skončením platnosti povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových k obecní ČOV ke konci roku 2011.
- Omezené finanční zdroje Města pro dlouhodobé spolufinancování obnovy stávající VaK.

Příležitosti

- Získání lepší přidané hodnoty v oblasti provozování než je tomu v současné době.
- Možnost ověření ceny a kvality služeb Stávajícího „Provozovatele“ v konkurenčním prostředí a získání detailnějšího rozkladu ceny potenciální možností nižších provozních nákladů.
- Zvýšení kontroly činnosti „provozovatele“ a řádného plnění jeho povinností a to i k zaměstnancům Města zajišťujícím některé činnosti na VaK pod vedením „provozovatele“.
- Zvyšování stupně uplatnění principu trvalé udržitelnosti kanalizací a kvality vodohospodářských služeb včetně zákaznických služeb.
- Zlepšení informací o stavu a trendech vývoje kanalizací v majetku Města jako podklad pro optimalizaci obnovy a provozování celé vodovodní i kanalizační sítě.
- Snížení nákladů na vodu převzatou zkvalitněním využívání vlastních zdrojů pitné vody.

Hrozby

- Nestabilní externí legislativní prostředí ve vztahu k Rámcové směrnici o vodní politice (uplatnění principu tzv. „kombinovaného přístupu“ v praxi), příprava a schvalování budoucích programů opatření bez vlivu Města.
- Nevyjasněné vazby mezi oborovou legislativou a legislativou pro veřejné zadávání, koncese a pravidel pro veřejnou podporu, včetně nejednoznačné legislativní úpravy.
- Nestabilní situace ve vztahu k požadavkům na obsah provozní smlouvy v souvislosti s požadavky orgánů ČR odvozených zejména z požadavků orgánů EU v rámci OPŽP.
- Riziko vzniku událostí „vyšší moci“ zejména povodňové situace v zájmovém území Města.

2.11 Identifikace cílů Města

2.11.1 Definice cílů

Cíl 1:

Vytvoření podmínek pro rozvoj Města z pohledu kompletního vybavení standardními službami v oblasti vodovodů a kanalizací a současně zajištění sociálně únosné úrovně ceny pro vodné a stočné.

Cíl 2:

Zajištění nezbytné modernizace ČOV včetně reálného způsobu financování této modernizace s minimálními požadavky na spolufinancování ze strany Města.

Cíl 3:

Zajištění plnění legislativních podmínek požadavků na kvalitu pitné vody a plnění podmínek pro odvádění a čištění městských odpadních vod (včetně odpovídajícího řešení nakládání se srážkovými vodami) a to i s ohledem na budoucí legislativní vývoj.

Cíl 4:

Získání informací o úrovni kvality provozování (především o prováděné preventivní údržbě), informací o stavu a vývoji zbývajících životnosti vodovodů a kanalizace, podkladů pro zpracování a pravidelnou aktualizaci plánu obnovy kanalizace (reálného).

Cíl 5:

Zajištění dostatečné kapacity v zásobování pitnou vodou a to zejména s využitím vlastních zdrojů pitné vody.

2.12 Stručná charakteristika variant modelů provozování

Současný model provozování VaK ve městě Černošice není standardní z pohledu obvyklých přístupů v ČR. Odborné řízení provozování VaK je smluvně zajišťováno externím dodavatelem. Smlouva však na tohoto „provozovatele“ nepřevádí žádná provozní rizika, veškerá odpovědnost zůstává na straně Města, Město je dle ZoVaK provozovatelem VaK se všemi možnými důsledky. Dodavatel je smluvně zavázán „k odbornému vedení zaměstnanců Města (montérů VaK)“ a k „odbornému vedení veškeré technologie VaK“. Smlouva však nevymezuje konkrétní povinnosti a tedy je rozsah „odborného vedení“ vymezen (nedostatečně) především provozními řády VaK. Vlastník VaK nemá možnost „měřit“ kvalitu provozování, ale je odpovědný v souladu se ZoVaK za „plynulé a bezpečné provozování“ a „odstranění příčin přerušení dodávky pitné vody či odvádění odpadních vod“.

Před rozhodnutím o dalším postupu zajištění provozování VaK je vhodné se seznámit s možnými variantami realizace vztahu vlastníka VaK k realizaci výkonu provozování.

Jednotlivé varianty způsobů realizace budou níže popsány zejména dle následujících hledisek:

- Zda Město musí být provozovatelem dle ZoVaK (musí získat povolení k provozování a musí mít odpovědného zástupce s požadovanou kvalifikací – vzdělání a délka praxe).
- Realizace koncesního řízení na uzavření provozní smlouvy mezi provozovatelem a vlastníkem.
- Existence dílčích smluv na jednotlivé činnosti nezbytné k zajištění provozování.
- Jaký je majetkový podíl Města v provozovateli.
- Zda Město provádí výběr vodného a stočného od odběratelů vlastním jménem a na vlastní účet.
- Odpovědnost za plynulý provoz, řešení poruch a havárií.
- Riziko financování odstraňování poruch a havárií při překročení plánovaných nákladů.
- Odpovědnost za plnění všech legislativních požadavků, riziko sankcí.
- Další nezbytné záležitosti, které musí Město realizovat.

Provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu z pozice Města jako vlastníka lze realizovat v těchto variantách:

2.12.1 Město provozuje samo

Varianta Město provozuje samo se vyznačuje tím, že: Město si svou infrastrukturu provozuje samo, případně některé činnosti nebo odborný dozor na základě servisní (nebo jiné obdobné) smlouvy zajišťují externí organizace (dodavatelé), přičemž odpovědnost za provozování a také výběr vodného a stočného zůstává na Městě.

Odpovědnost za řízení těchto služeb externích dodavatelů, a tím i zejména za provozuschopnost infrastruktury VaK, je potom delegována na konkrétní fyzickou osobu (často na zaměstnance městského úřadu vykonávajícího i další činnosti, v některých případech – u menších obcí – na starostu obce). Tato osoba vykonává roli „dispečera“ pro řízení jednotlivých externích dodavatelů – objednává a kontroluje provedení téměř všech činností.

„Dispečer“ pouze kontroluje dle předem vymezených popisů stavů (často jen dle výskytu poruchy nebo stížností odběratelů), zda procesy probíhají ve standardních „hodnotách“. Obvykle však „dispečer“ není specialistou v oboru provozování vodovodů a kanalizací, postupuje bez hlubšího porozumění podstatě provozních jevů.

Každá anomálie, vybočení mimo popsany „obvyklý“ průběh, vyvolává nutnost zapojení externího dodavatele určitých služeb. Obsluha je tedy pouze „dispečerem“ provozu.

Tabulka 2.1: Charakteristika varianty „Město provozuje samo“

Díličí charakteristiky varianty	Popis nezbytného stavu
Je Město současně provozovatelem	Ano
Má Město uzavřenou provozní smlouvu	Není uzavřena provozní smlouva, provozovatel odlišný od Města neexistuje
Majetkový podíl Města v provozovateli	Město nemá majetkový podíl v provozovateli, provozovatel odlišný od Města neexistuje
Povolení k provozování (a odpovědný zástupce splňující kvalifikační předpoklady ¹)	Město musí mít povolení a odpovědného zástupce
Fakturace vodného a stočného odběratelům svým jménem a na svůj účet	Město (pro vlastní realizaci může mít Město uzavřenou smlouvu s externím dodavatelem – výpočet stočného, tisk faktur, vedení saldokonta, řešení případů neplatičů)
Odpovědnost za nepřetržitý provoz, řešení poruch	Město
Odpovědnost za dodržování všech legislativních povinností včetně rizika správních pokut	Město
Díličí smlouvy na jednotlivé činnosti v rámci provozování	Ano, většinou několik smluv
Riziko financování oprav z vlastních zdrojů při překročení kalkulovaných (plánovaných) nákladů na údržbu a opravy	Město
Nezbytné předpoklady na straně Města pro skutečnou realizaci této varianty	Personální kapacita Města pro výkon funkce „dispečera“
Omezení pro tuto variantu s ohledem na možné dotace	Žádné

¹ Viz Zákon o VaK, § 6: „1. střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělávání obsahově zaměřeném na vodovody a kanalizace nebo v příbuzném oboru a nejméně 4 roky praxe v oboru vodovody a kanalizace, jedná-li se o nejvýše 5 000 fyzických osob trvale využívajících tyto vodovody nebo kanalizace; 2. vysokoškolské vzdělání absolvováním studia v akreditovaném studijním programu v oblasti vodovody a kanalizace a má nejméně 2 roky praxe v oboru vodovody a kanalizace, jedná-li se o více než 5 000 fyzických osob trvale využívajících tyto vodovody nebo kanalizace.“

2.12.2 Smíšený model provozování

Smíšený model provozování lze specifikovat tak, že: Smíšený model představuje situace, kdy provozovatel a vlastník infrastruktury je jedna a táž osoba odlišná od Města (na rozdíl od modelu samostatného provozování). Variantou smíšeného modelu je (také) tzv. smíšený model provozování s participací soukromého kapitálu. V těchto případech se např. Město a soukromá společnost kapitálově podílí na subjektu, který je vlastníkem a zároveň provozovatelem infrastruktury.

Tabulka 2.2: Charakteristika varianty „Smíšený model provozování“

Díličí charakteristiky varianty	Popis nezbytného stavu
Je Město současně provozovatelem	Není
Má Město uzavřenou provozní smlouvu	Není uzavřena provozní smlouva, provozovatel je současně vlastníkem vodohospodářské infrastruktury (dále jen „VH infrastruktury“)
Majetkový podíl Města v provozovateli	Město má majetkový podíl v provozovateli, provozovatel je současně vlastníkem VH infrastruktury
Povolení k provozování (a odpovědný zástupce splňující kvalifikační předpoklady)	Smíšená společnost musí (Město nemusí) mít povolení a odpovědného zástupce
Fakturace vodného a stočného odběratelům svým jménem a na svůj účet	Smíšená společnost fakturuje svým jménem a na svůj účet
Odpovědnost za nepřetržitý provoz, řešení poruch	Smíšená společnost
Odpovědnost za dodržování všech legislativních povinností včetně rizika správních pokut	Smíšená společnost
Díličí smlouvy na jednotlivé činnosti v rámci provozování	Ano, ale pouze na činnosti vyžadující akreditaci a současně takové, že realizace vlastními silami by nebyla efektivní (např. laboratorní rozbory, ověření správnosti měření vodoměrů a jejich kalibrace, kalibrace měření objemu a průtoku odpadních vod), vlastnictví nákladných strojů, přístrojů a SW včetně specializované obsluhy (čištění kanalizace speciálním kanalizačním vozem, prohlídka kanalizace kamerou)
Riziko financování oprav z vlastních zdrojů při překročení kalkulovaných (plánovaných) nákladů na údržbu a opravy	Smíšená společnost (Město pouze v extrémních situacích, např. odstranění následků přírodních katastrof)
Nezbytné předpoklady na straně Města pro skutečnou realizaci této varianty	Převod vlastnictví VH infrastruktury do majetku smíšené společnosti a to jak již existující VH infrastruktury ve vlastnictví Města tak i VH infrastruktury vybudované v rámci nových investic. Finanční podíl Města na prvotním vybavení smíšené společnosti (budovy, stroje, přístroje) Podmínkou je existence více vlastníků pro vytvoření „nové“ smíšené společnosti nebo existence smíšené společnosti ne příliš vzdálené od Města.
Omezení pro tuto variantu s ohledem na možné dotace	Omezení v rámci dotací z OPŽP

2.12.3 Oddílný model provozování

Variantu oddílný model provozování lze charakterizovat tak, že: Provozování infrastruktury je realizováno na podkladě provozních smluv dle § 8 ZoVaK, kdy oddílné provozní společnosti jsou společnosti s majetkovou účastí jiných (soukromých) subjektů než pouze vlastníka infrastruktury. Provozovatel přebírá některá rizika, která podle ZoVaK nese primárně vlastník s tím, že pokud se riziko materializuje, nese provozovatel jeho důsledky (včetně finančních důsledků). Provozovatel hradí vlastníkově infrastruktury nájemné za užívání infrastruktury. Vlastník na druhé straně namísto přímé úhrady za poskytování těchto služeb umožní provozovateli brát užítky (zejména úplaty) od koncových uživatelů těchto služeb (odběratelů), tj. vodné a stočné.

Provozování může být spojeno se smluvní investicí do vodohospodářského majetku ze strany provozovatele, nebo může být požadováno předplacené nájemné. Smluvní investice může být důvodem k delšímu trvání smluvního vztahu (více než 10 let).

Tabulka 2.3: Charakteristika varianty „Oddílný model provozování – vybraný provozovatel“

Dílčí charakteristiky varianty	Popis nezbytného stavu
Je Město současně provozovatelem	Není
Má Město uzavřenou provozní smlouvu	Ano, je uzavřena provozní smlouva, provozovatel není vlastníkem VH infrastruktury
Majetkový podíl Města v provozovateli	Město nemá majetkový podíl v provozovateli, není reálné očekávat změnu tohoto stavu
Povolení k provozování (a odpovědný zástupce splňující kvalifikační předpoklady)	Vybraný provozovatel (Město nemusí) mít povolení a odpovědného zástupce
Fakturace vodného a stočného odběratelům svým jménem a na svůj účet	Vybraný provozovatel fakturuje svým jménem a na svůj účet
Odpovědnost za nepřetržitý provoz, řešení poruch	Vybraný provozovatel
Odpovědnost za dodržování všech legislativních povinností včetně rizika správních pokut	Vybraný provozovatel
Dílčí smlouvy na jednotlivé činnosti v rámci provozování	Není nutné
Riziko financování oprav z vlastních zdrojů při překročení kalkulovaných (plánovaných) nákladů na údržbu a opravy	Vybraný provozovatel (Město pouze v extrémních situacích, např. odstranění následků přírodních katastrof)
Nezbytné předpoklady na straně Města pro skutečnou realizaci této varianty	Realizace výběru provozovatele v souladu s legislativou v oblasti veřejného zadávání a Koncesní smlouvy.
Omezení pro tuto variantu s ohledem na možné dotace	Smluvní vztah musí splňovat minimální požadavky OPŽP

2.12.4 Vlastnický model (Provozní „obecní“ organizace)

Vlastnický model je variantou, kde organizace odpovědná za provozování byla zřízena a je 100% ovládána jedním vlastníkem či vlastníky dotčené infrastruktury a provozuje ji na základě smlouvy nebo jiného místně platného pověření (dohody, vyhlášky, směrnice apod.). V tomto případě organizace odpovědná za provozování není vlastníkem infrastruktury.

Tento model představuje situaci, kdy Město (nebo více obcí) založí vlastní provozní společnost (Město je jejím 100% vlastníkem) a dojde k uzavření smlouvy mezi touto „municipální“ provozní společností a obcí nebo jiného místně platného pověření k provozování (dohody, vyhlášky, směrnice apod.). Může být takto využito i již existující „municipální“ společnosti, která vykonává i další činnosti (např. údržba zeleně, čištění a zimní údržba místních komunikací a chodníků). V této variantě je možné použít In-House zadání veřejné zakázky z pohledu zákona o veřejných zakázkách.

Tabulka 2.4: Charakteristika varianty „Vlastnický model provozování“ (Provozní „obecní“ organizace)

Dílčí charakteristiky varianty	Popis nezbytného stavu
Je Město současně provozovatelem	Není
Má Město uzavřenou provozní smlouvu	Je uzavřena provozní smlouva nebo dojde k jiné formě rozhodnutí o převodu provozování, „provozovatel“ není současně vlastníkem VH infrastruktury
Majetkový podíl Města v provozovateli	Město má 100%ní majetkový podíl v provozovateli, provozovatel není ale současně vlastníkem VH infrastruktury
Povolení k provozování (a odpovědný zástupce splňující kvalifikační předpoklady)	Provozní „obecní“ organizace musí (Město nemusí) mít povolení a odpovědného zástupce
Fakturace vodného a stočného odběratelům svým jménem a na svůj účet	Provozní „obecní“ organizace fakturuje svým jménem a na svůj účet Může být i varianta, že Město fakturuje svým jménem a na svůj účet. Město hradí „obecní“ organizaci dohodnutým způsobem náklady spojené s provozováním
Odpovědnost za nepřetržitý provoz, řešení poruch	Provozní „obecní“ organizace
Odpovědnost za dodržování všech legislativních povinností včetně rizika správních pokut	Provozní „obecní“ organizace
Dílčí smlouvy na jednotlivé činnosti v rámci provozování	Ano, ale pouze na činnosti vyžadující akreditaci a současně takové, že realizace vlastními silami by nebyla efektivní (např. laboratorní rozbory, ověření správnosti měření vodoměrů a jejich kalibrace, kalibrace měření objemu a průtoku odpadních vod), vlastnictví nákladných strojů, přístrojů a SW včetně specializované obsluhy (čištění kanalizace speciálním kanalizačním vozem, prohlídka kanalizace kamerou)
Riziko financování oprav z vlastních zdrojů při překročení kalkulovaných (plánovaných) nákladů na údržbu a opravy	Provozní „obecní“ organizace (Město pouze v extrémních situacích, např. odstranění následků přírodních katastrof) nebo „obecní“ organizace provádí odstranění poruchy (havárie) jen do výše určitého finančního limitu, zbývající náklady financuje Město
Nezbytné předpoklady na straně Města pro skutečnou realizaci této varianty	Realizace výběru provozovatele v souladu s legislativou v oblasti veřejného zadávání a koncesní smlouvy.
Omezení pro tuto variantu s ohledem na možné dotace	Smluvní vztah musí splňovat minimální požadavky OPŽP

2.12.5 Model „servisní smlouva“

Model „servisní smlouva“ je svým způsobem kombinací varianty „Město provozuje samo“ a „oddílného modelu“. Základním principem (a odlišností od oddílného modelu) může být to, že Město je provozovatelem a realizuje výběr vodného a stočného. Existuje i varianta, že Město pouze realizuje výběr vodného a stočného, ale není provozovatelem dle ZoVaK. Tento model poskytuje mnoho dílčích odlišností v konkrétní smluvní úpravě, ale má vždy jako základní charakteristický prvek skutečnost, že Město realizuje výběr vodného a stočného a nese rizika s tím spojená. Město může vlastní (technickou) realizaci zabezpečení výběru vodného a stočného zajistit prostřednictvím externího dodavatele (výpočet vodného a stočného, tisk faktur, sledování pohledávek a jejich vymáhání). Vždy ale Město realizuje výběr vodného a stočného svým jménem a na svůj účet a na svoje riziko.

Základním principem (a odlišností od modelu „Město provozuje samo“) je to, že Město má uzavřenou pouze jedinou „servisní“ smlouvu.

K zajištění vlastního provozování je uzavřena pouze „servisní smlouva“ o zajištění veškerých služeb spojených s provozováním (nejedná se o pronájem VaK, není tedy hrazeno nájemné). Je také stanovena cena (dílčí ceny) za provedené služby, může dojít k přenosu některých rizik na poskytovatele služeb. Nepřenáší se však rizika spojená s výběrem vodného a stočného a rizika spojená s odpovědností za nepřetržitý provoz a kvalitu.

Odpovědnost za řízení tohoto jediného externího dodavatele, a tím i zejména za provozuschopnost infrastruktury VaK, je potom delegována na konkrétní fyzickou osobu (zaměstnance Města, často na starostu Města v případě menších obcí). Tato osoba vykonává roli „dispečera“ popsanou výše. Výhodou oproti variantě s mnoho externími dodavateli mohou být nižší ceny za dílčí činnosti a lepší znalost podmínek pro provozování.

Další možností (častěji se v praxi vyskytující) je založena na stejných principech jako „oddílný model“, ale Město není provozovatelem. Současně však Město realizuje (na rozdíl od „oddílného“ modelu) výběr vodného a stočného od odběratelů a nese rizika spojená s výběrem vodného a stočného.

Provozování může být spojeno se smluvní investicí do vodohospodářského majetku ze strany provozovatele, nebo může být požadováno předplacené nájemné. Smluvní investice může být důvodem k delšímu trvání smluvního vztahu (více než 10 let).

Tabulka 2.5: Charakteristika varianty „Model „servisní smlouva“

Dílčí charakteristiky varianty	Popis nezbytného stavu
Je Město současně provozovatelem	Ano, existuje i varianty Ne
Má Město uzavřenou provozní smlouvu	Není uzavřena provozní smlouva, provozovatel odlišný od Města neexistuje, je uzavřena pouze jediná smlouva na všechny služby. Existuje varianta, že je uzavřena provozní smlouva.
Majetkový podíl Města v provozovateli	Město nemá majetkový podíl v provozovateli
Povolení k provozování (a odpovědný zástupce splňující kvalifikační předpoklady)	Město musí mít povolení a odpovědného zástupce, v jiné variantě nemusí
Fakturace vodného a stočného odběratelům svým jménem a na svůj účet	Město (pro vlastní realizaci může mít Město uzavřenou smlouvu s externím dodavatelem – výpočet vodného a stočného, tisk faktur, vedení saldokonta, řešení případů neplatičů)

Díličí charakteristiky varianty	Popis nezbytného stavu
Odpovědnost za nepřetržitý provoz, řešení poruch	Město, v jiné variantě externí provozovatel
Odpovědnost za dodržování všech legislativních povinností včetně rizika správních pokut	Město, v jiné variantě externí provozovatel
Díličí smlouvy na jednotlivé činnosti v rámci provozování	Ano, ale pouze jediná smlouva na všechny služby. Může mít i charakter provozní smlouvy dle ZoVaK.
Riziko financování oprav z vlastních zdrojů při překročení kalkulovaných (plánovaných) nákladů na údržbu a opravy	Město, v jiné variantě externí provozovatel
Nezbytné předpoklady na straně Města pro skutečnou realizaci této varianty	Nebylo prezentováno v žádosti o dotaci
Omezení pro tuto variantu s ohledem na možné dotace	Smluvní vztah musí splňovat minimální požadavky OPŽP

2.13 Vhodné varianty zajištění provozování pro Město

V obecné rovině v části 2.12 byly popsány možné varianty pro zajištění provozování vodovodů a kanalizace. Tyto varianty je nutné posuzovat vždy případ od případu s ohledem na konkrétní situaci.

2.13.1 Kritéria pro hodnocení variant

Hodnocení může být provedeno např. podle následujících kritérií:

- Předpoklady a podmínky pro realizaci (2 = existují, 1 = částečně, 0 = neexistují).
- Časová náročnost přípravy k realizaci (1 = v rozmezí od 1 do 6 měsíců, 0 = více jak 6 měsíců).
- Koncesní řízení / výběrové řízení na provozovatele (3 = není nutné koncesní řízení/výběrové řízení na provozovatele VaK, 0 = je nutné koncesní řízení na provozovatele VaK).

2.13.2 Doporučení dalšího postupu

Rozhodnutí o dalším způsobu zajištění provozování je možné považovat za určitý typ strategického rozhodnutí na úrovni Města. Nelze je učinit bez další analýzy a zejména projednání s orgány Města. Tato zpráva může být jedním z podkladů pro další jednání s orgány Města a vypracování podkladů pro rozhodnutí Města.

3. Závěr, doporučení

3.1 Zajištění provozování VaK, vymezení povinností vlastníka a provozovatele

V současné době pro Město fakticky VaK provozuje Stávající „Provozovatel“ (společnost Aquaconsult, spol. s r.o.). Tato společnost tak činní na základě „Smlouvy o odborné a technické pomoci“ v platném znění uzavřené mezi ním a Městem dne 14.8.2008, jenž byla od té doby několikrát aktualizována. Tato smlouva má však řadu nedostatků, jak bylo zjištěno i bez podrobné analýzy v rámci této Zprávy. Zásadním problémem je, že Stávající „Provozovatel“ dle této smlouvy není provozovatelem ve smyslu ZoVaK, a tak za řadu činností, které fakticky dělá nenese odpovědnost on, ale Město. Smlouva také nevymezuje řádně jednotlivé povinnosti smluvních stran, ani nezajišťuje Městu přístup a licence k podstatným informacím a dokumentům souvisejícím s provozováním (viz kapitola 2.4). S tím souvisí i velmi omezené možnosti Města na kontrolu Stávajícího „Provozovatele“. Dle sdělení zástupců Města, ale funguje vztah Město – Stávající „Provozovatel“ i přes tyto nedostatky smluvního vztahu v zásadě dobře na základě „dobré vůle“ obou stran.

Pro zajištění provozování VaK ze strany Města, lze přesto velmi doporučit minimálně úpravu smluvních podmínek se Stávajícím „Provozovatelem“, tak aby respektovali základní rozdělení odpovědností mezi vlastníkem VaK a provozovatelem, které jsou vymezené v ZoVaK. Současně je nutné, aby orgány Města projednaly (popř. revidovaly) základní cíle v oblasti VaK, které jsou v podobě návrhu uvedené v odst. 2.11.1 této Zprávy a ty zohlednily v smluvních povinnostech provozovatele. Při úpravě smluvního vztahu je také nezbytné respektovat právo veřejného zadávání, a tak nelze vyloučit nutnost nového výběrového řízení na provozovatele, nebo poskytovatele odborné a technické pomoci (toto řešení by vyžadovalo větší zapojení Města do provozování VaK než je v současné době, blíže viz kapitola 2.12).

3.2 Další postup při zajištění provozování VaK

Je vhodné, aby orgány Města

1. projednaly (popř. revidovaly) základní cíle v oblasti VaK, které jsou v podobě návrhu uvedené v odst. 2.11.1 této Zprávy,
2. projednaly (popř. revidovaly) hodnotící kritéria uvedená v odst. 2.13.1 této Zprávy,
3. po provedení výběru varianty zajištění provozování VaK byl vypracován časový harmonogram realizace zvolené varianty (v případě varianty oddílného modelu bude dle současné legislativy nutné zpracovat koncesní projekt).

3.3 Aktualizace Plánu financování obnovy VaK

Je třeba rozhodnout, zda bude obnova VaK trvale kofinancována z rozpočtu Města (a v jaké výši) nebo bude obnova VaK závislá výhradně na ceně pro vodné a stočné. Tak budou určeny závazné hodnoty pro financování obnovy. Potom bude nutné stanovit kritéria pro výběr konkrétních akcí obnovy s ohledem na reálně dostupné finanční zdroje. Tyto úvahy je vhodné učinit v rámci aktualizace Plánu financování obnovy. Aktualizace po pěti letech od doby schválení je legislativní povinností vlastníka, v tomto případě musí být aktualizace schválena nejpozději do konce roku 2013. Velký rozdíl (téměř 5 mil. Kč ročně) mezi schváleným plánovaným objemem zdrojů pro obnovu a jejich skutečnou tvorbou si však vynucuje realizovat aktualizaci Plánu financování obnovy v nejbližší době.

S tvorbou zdrojů pro obnovu v rámci ceny pro vodné a stočné souvisí také otázka sociálně únosné ceny. Zde je vhodné podrobněji analyzovat současný stav (dosažení hranice sociálně únosné ceny vody), jak

z hlediska věrohodnosti vstupních údajů (především průměrné spotřeby u obyvatelstva) tak i z hlediska příjmové situace obyvatelstva v Černošicích a také analyzovat vliv budoucího zvýšení DPH.

3.4 Aktualizace Provozních řádů, specifikace údržby

Pozornost je nutné věnovat zejména konkrétnímu vymezení rozsahu údržby VaK. Aktualizace existujících provozních řádů a vypracování provozního řádu kanalizace by bylo vhodné proto zaměřit především na systematický popis rozsahu údržby. Tak by bylo možné následně měřit úroveň provozování VaK (a to bez ohledu na zvolený model provozování VaK). Současně by bylo vhodné v rámci provozních řádů také vymežit rozsah informací poskytovaných v přehledné formě vlastníkovému VaK (nejméně jedenkrát za rok). Primární cíl průběžného monitorování je poskytnout informace vlastníkovému sloužící k hodnocení výkonu provozovatele, a to hlavně ve vztahu ke smluvním výkonovým ukazatelům.

3.5 Vytvoření systému výkonových ukazatelů

Na základě provedené aktualizace provozních řádů (lze realizovat současně) je účelné postupně vytvářet systém výkonových ukazatelů (popř. včetně systému smluvních pokut). Metodickým dokumentem pro tvorbu výkonových ukazatelů může být dokument „Praktická příručka – Smluvní výkonové ukazatele v oboru vodovodů a kanalizací ČR“ (viz www.opzp.cz).

Pro každý výkonový ukazatel je vhodné specifikovat definici informativního a závazného ukazatele, popis ukazatele (slovní) a především vzorce k jejich výpočtu, složených z definovaných proměnných. Informativní vyjádření daného výkonového ukazatele slouží pro sledování celkového výkonu provozovatele a také k nastavení referenčních hodnot (standardu výkonu). Závazné (smluvní) vyjádření výkonového ukazatele slouží pro sledování, zda provozovatel plní své povinnosti ze smlouvy vyjádřené u každého výkonového ukazatele referenční hodnotou. Pokud není povinnost splněna, potom obsahuje daný výkonový ukazatel výpočet příslušné výše smluvní pokuty ve smluvních pokutových bodech. Případná smluvní pokuta má mít motivační účinek, nikoli sloužit jako náhrada škody. U každého ukazatele je vhodné uvádět příklad hodnocení výkonového ukazatele spolu se stanovením výše pokuty.

3.6 Vytvoření systému monitoringu o provozování VaK

Cílem průběžného monitorování je poskytnout informace vlastníkovému sloužící k hodnocení výkonu provozovatele, a to hlavně ve vztahu ke smluvním výkonovým ukazatelům. Zpráva o provozování by měla být poskytována alespoň jedenkrát ročně. Může obsahovat i další údaje odvozené z povinné majetkové a provozní evidence.

Kromě rutinního monitorování musí provozovatel poskytnout informace v mimořádných situacích, ať se jedná o havárii na vodovodu nebo o krizové situaci způsobené např. povodní. V těchto situacích musí být jasné, jakým způsobem má provozovatel poskytovat informace vlastníkovému, odběratelům, občanům, dotčeným obcím a složkám integrovaného záchranného systému.

Pokud se ve výše uvedeném doporučení v oblasti výkonových ukazatelů a monitoringu provozování hovoří o „provozovateli“, je možné postupovat obdobně i v případě, že Město (vlastník VaK) se rozhodne pro provozování vlastním zaměstnanci nebo založí pro provozování municipální provozní společnost (ve 100%ním vlastnictví Města).

4. Seznam příloh

Tabulka 4.1: Seznam příloh

Struktura dokumentace vlastníka – vstupní seznam	č. 1
Seznam analyzovaných dokumentů	č. 2
Služby, které je povinen vykonávat Vlastník, aniž by je byl oprávněn přenášet na Provozovatele	č. 3
Služby, které je povinen zajistit Vlastník, ale je účelné a efektivní sjednat v koncesní smlouvě součinnost při jejich zajišťování s Provozovatelem	č. 4
Služby, které je povinen zajistit Vlastník, ale je zmocněn je v koncesní smlouvě přenést na Provozovatele, případně je může vykonat po předchozí dohodě či v součinnosti s Vlastníkem	č. 5
Ostatní práva a povinnosti Vlastníka a Provozovatele	č. 6
Služby a činnosti, které je povinen, případně oprávněn zajišťovat Provozovatel	č. 7